

ВАСИЛЬ
СУХОМЛИНСЬКИЙ –
ВІД ПІЗНАННЯ ДИТИНИ
ДО СТВОРЕННЯ
ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЇ
СИСТЕМИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

22-24 листопада, 2018 р., м. Миколаїв

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО**

**ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ –
ВІД ПІЗНАННЯ ДИТИНИ ДО СТВОРЕННЯ
ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

22-24 листопада 2018 р.

м. Миколаїв

УДК 37.091.4Сухомлинський
ББК 74.03(4УКР)
С 91

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
МНУ імені В. О. Сухомлинського
(протокол № 8 від 13 листопада 2018 року)*

Зміст тез подано в авторській редакції

С 91 Василь Сухомлинський – від пізнання дитини до створення освітньо-виховної системи : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (22-24 листопада 2018 р., м. Миколаїв). – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. – 193 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Василь Сухомлинський – від пізнання дитини до створення освітньо-виховної системи», в яких висвітлено питання розвитку і саморозвитку особистості як чинника діяльності освітнього закладу, систематизовано педагогічні погляди Василя Сухомлинського щодо культурно-інформаційного простору як складника педагогічної системи, професійного й особистісного розвитку педагога в умовах реформування Нової української школи.

Видання адресоване науковцям, педагогам, учителям-методистам, вихователям, студентам педагогічних спеціальностей – усім, хто вивчає, цікавиться та цінує педагогічну спадщину видатного педагога Василя Сухомлинського.

УДК 37.091.4Сухомлинський
ББК 74.03(4УКР)

© МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2018

ЗМІСТ

Квітослава АВРАМЕНКО ПОСТАТЬ ТВОРЧОГО ПЕДАГОГА У СПАДЩИНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	8
Оксана АВРАМЕНКО КАТЕГОРІЯ «ДИТИНСТВО» У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	11
Ганна АЛЕКСАНДРОВА САМОСВІДОМІСТЬ ЯК РУШІЙНА СИЛА РОЗВИТКУ ВИСОКОДУХОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА.....	14
Юлія БАБАЯН, Анастасія ТЕРТИЧНА ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У СИСТЕМІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	17
Наталія БАЧИНСЬКА ВИХОВАННЯ САМОДИСЦИПЛІНИ ПІД ЧАС РОЗУМОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	20
Вікторія БОНДАРЕНКО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В. СУХОМЛИНСЬКОГО В КИСВІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВИСТАВКИ «КИЇВ СУХОМЛИНСЬКОГО» В ПЕДАГОГІЧНОМУ МУЗЕЇ УКРАЇНИ).....	24
Наталія БОНДАРЕНКО ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО РОЛЬ СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ ОСНОВ ДУХОВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА.....	27
Валерій Будак НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ НА ЗАСАДАХ ІДЕЙ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	30
Мар'яни ВАРВАРУК ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО ВИХОВАННЯ ЛЮБОВІ ДО РІДНОГО СЛОВА.....	34
Раїса ВДОВИЧЕНКО, Ірина ЛЕЩЕНКО ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	38
Раїса ВДОВИЧЕНКО, Марина ЯМПОЛЬСЬКА ПРИРОДА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	40

Ольга ВОЄДИЛО ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО З ПОЗИЦІЙ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.....	42
Анна ВОЗНЮК ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО РОЛЬ ВИХОВАТЕЛЯ У ГРОМАДЯНСЬКОМУ ВИХОВАННІ ДИТИНИ-ДОШКІЛЬНИКА.....	45
Оксана ДІВНИЧ НАУКОВА СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ В. СУХОМЛИНСЬКОГО: ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	48
Анна ДМИТРЕНКО РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	51
Олена ДРОЗД ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ З ПОГЛЯДУ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	54
Тетяна ДУКА, Тетяна ЖУРАВКО ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКО-ПАТРІОТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	57
Світлана ЗАСКАЛІЄТА АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (У КОНТЕКСТІ СПАДЩИНИ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО).....	60
Наталія ІВАНЕЦЬ, Яна НАЗАРЕНКО ФОРМУВАННЯ РОЗУМОВОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	64
Сабіна ІВАНЧУК ПОГЛЯДИ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НА СУТНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	67
Людмила ІЩЕНКО ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ОСВІТНЬО-ВИХОВНІЙ СИСТЕМІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	70
Надія КАЛІНІЧЕНКО НАВЧАННЯ ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ У ДИДАКТИЧНІЙ СИСТЕМІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	73

Ірина КАРДАШ, Катерина ЧЕРНЕГА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ (ЗА КОНЦЕПЦІЄЮ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО).....	77
Олександра КАЧМАР ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ ДИТИНОЦЕНТРИЗМУ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	80
Ольга КИСЕЛЬОВА ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СВІТЛІ ГУМАНІЗМУ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	85
Юлія КОБИЛЯНСЬКА ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ СПАДЩИНИ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	89
Світлана КОЛОНТАЄВСЬКА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	92
Оксана КОНДУР ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО В УКРАЇНСЬКІЙ ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ.....	96
Марина КОНОНОВА ОСОБИСТІСНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ДЕФЕКТОЛОГА В УМОВАХ ЗВО.....	97
Валентина КРИВДА ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ У ДІАЛОЗІ З СУЧАСНІСТЮ: ВЕДЕМО ДІТЕЙ СТЕЖКАМИ КРАСИ.....	100
Василь КУЗЬМЕНКО, Ганна ЧУХ ВПЛИВ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ.....	104
Ірина ЛИТВИНЕНКО, Наталя ОВСЯНИЦЬКА КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДЛЯ ОСВІТИ.....	107
Тетяна ЛІСОВСЬКА, Карина БАЧЕРІКОВА ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО ЕСТЕТИЧНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	111

Наталія МИХАЛЬЧЕНКО ВИКОРИСТАННЯ ІДЕЙ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО В РОЗВИТКУ ПАТРІОТИЧНОЇ РЕФЛЕКСІЇ ОСОБИСТОСТІ.....	113
Олександр МІХНО МУЗЕЙНЕ ВИДАННЯ «ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ. АФОРИЗМИ» ЯК СПОСІБ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ СПАДЩИНИ ВИДАТНОГО ПЕДАГОГА... 118	118
Наталія ОСЬМУК СПАДЩИНА В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ В СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ І ТВОРЧИХ РОБОТАХ.....	122
Світлана ПАРШУК, Вікторія СТАСЮК ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	125
Галина ПЕТРОВИЧ РОЗВИТОК ОБРАЗНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	127
Олена ПОЛЩУК ІДЕЇ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО В СУЧАСНІЙ ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.....	131
Світлана РАШИДОВА ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНИХ ПОТРЕБ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	134
Олена САКАЛЮК КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО ЯК ПРОВІДНИЙ ЗАСІБ РЕФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ ОСВІТИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	138
Ірина СІЧКО ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СИСТЕМІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	141
Ніна СЛЮСАРЕНКО ОСОБИСТІСТЬ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	144
Олександра СОКОЛОВСЬКА, Анастасія АСЄЄВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАСАДАХ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО... 148	148

Анна СТРУК ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО В КОМУНІКАТИВНОМУ ПІДХОДІ ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	153
Ірина СУХОПАРА СПІВТВОРЧІСТЬ ВЧИТЕЛЯ Й УЧНЯ В СИСТЕМІ ПОГЛЯДІВ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ.....	156
Світлана ТЕСЛЕНКО, Ольга СЕЛЄХОВА ВИХОВАННЯ ПАТРІОТА-ГРОМАДЯНИНА В ПЕДАГОГІЦІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	160
Алла ТИМЧЕНКО ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	163
Олена ТРИФОНОВА, Анастасія БУКОВСЬКА ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО «КРАСУ І ВЕЛИЧ, СИЛУ І ВИРАЗНІСТЬ РІДНОГО СЛОВА».....	166
Юлія ШАПОШНИКОВА, Людмила РЕЗНІКОВА ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО В ПРОЦЕСІ ВИХОВАННЯ ВСЕБІЧНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ (НА МАТЕРІАЛАХ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ «ПСИХОЛОГІЯ»)..	170
Світлана ШЕВЧЕНКО НАУКОВИЙ ДОРОБОК ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКИЙ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ.....	173
Олена ЧАБАН ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	177
Ігор ЩЕРБАК ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	181
Тетяна ЮРКОВА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	184
Відомості про авторів.....	189

невичерпні ключі фантазії, творчості, живої думки відкриваються в дитячій свідомості, коли дитина бачить і відчуває прекрасне!» [2, 41].

Список використаних джерел:

1. Волюнкін В. І. Художественная потреба: методологія, теорія, практика [Текст]: монографія / В. В. Волюнкін. – Астрахань : Астраханський державний університет, Видавничий дім «Астраханський університет», 2010. – 311 с.

2. Сухомлинський В. А. Серце отдаю дітям / В. А. Сухомлинський. – Київ : Радянська школа, 1973. – 145 с.

Олена САКАЛЮК

м. Київ

o.sakaliuk@kubg.edu.ua

**КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО ЯК
ПРОВІДНИЙ ЗАСІБ РЕФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ ОСВІТИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Збереження здоров'я молоді України є актуальною проблемою сьогодення. Тому одним із головних завдань системи освіти є виховання свідомого ставлення молодих людей до свого здоров'я та здоров'я оточуючих, формування та закріплення гігієни особистості, збереження та зміцнення психологічного, фізичного, соціального та духовного здоров'я [1]

Проблема формування здоров'я учнів через освіту, впровадження в українську школу здоров'язберігаючих освітніх технологій вимагає історико-педагогічного аналізу й творчого осмислення теорії та практики організації навчально-виховного процесу, спрямованого на збереження й зміцнення здоров'я дитини. Одним із найзначніших представників такого підходу до виховання учнів є український педагог-новатор В. О. Сухомлинський.

На першому плані у педагогічній діяльності В. О. Сухомлинського стояла проблема здоров'я дітей: «Наукове дослідження фізичного і розумового розвитку невстигаючих і відстаючих у навчанні учнів привело мене до висновку, що у 85% із них головна причина відставання – поганий стан здоров'я» [5]. Спостерігаючи за невстигаючими учнями, педагог визначив причини їх неуспішності: обурення злом, несправедливістю вже

через декілька хвилин може призвести до різкого підвищення температури, а потім до тривалої хвороби нервової системи.

За В. О. Сухомлинським, здоров'я – це повнота духовного життя, радість, ясний розум, що залежить від особистості. Він говорив, що «піклування про здоров'я – це найважливіша праця вихователя... «Якщо виміряти всі мої турботи і тривоги про дітей, то добра половина їх – про здоров'я» [6].

На часі докорінна заміна стандартів середньої освіти для більш широкого і реального впровадження компетентнісного навчання в українській школі. Це реформування здійснюється Міністерством освіти і науки України в рамках проекту «Нова українська школа». Відповідно, розроблено концепцію «Нової української школи» [4] і Державний стандарт початкової освіти [2], який пройшов громадське обговорення та рекомендований МОН України для запровадження у навчально-виховний процес початкової школи з 1 вересня 2018-19 навчального року.

Ключова реформа Міністерства освіти і науки України, яку назвали «Новою українською школою» (НУШ), ґрунтується на провідній ідеї всього теоретичного доробку Василя Сухомлинського, утіленого у практику Павлівської школи: розвитку особистості шляхом впровадження особистісного підходу до організації навчання і виховання [3].

У змісті *Державного стандарту початкової освіти* метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі, є формування соціальної компетентності та інших ключових компетентностей, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності через особисту ідентифікацію, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, добробуту та сталого розвитку [2].

О. Глузманом [1] виокремлено та узагальнено основні ідеї компетентнісного підходу:

- компетентнісний підхід не є принципово новим для вищої освіти, оскільки вона завжди орієнтувалася на набуття узагальнених способів діяльності;
- компетентність не протиставляється знанням, умінням, навичкам, вона їх вміщує, хоча не є їхньою простою сумою;
- компетентність охоплює не тільки когнітивну та операціонально-технологічну складові, а й мотиваційну, етичну, соціальну, поведінкову,

містить результати навчання, систему ціннісних орієнтацій, тому компетентності формуються не тільки під час навчання, а й під впливом родини, друзів, роботи, політики, релігії тощо.

Перспективи подальших досліджень передбачають вивчення поглядів В. О. Сухомлинського щодо фізичного самовиховання школярів, роль природи і засобів народної педагогіки у зміцненні здоров'я учнів. Педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського містить глибокі теоретичні ідеї та практичні рекомендації щодо формування культу здоров'я молоді і є актуальною у сьогоденні.

Список використаних джерел:

1. Глузман О. В. Базові компетентності : сутність та значення в життєвому успіху особистості / О. В. Глузман // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 2. – С. 51–61.
2. Державний стандарт початкової освіти. – 2018. – [Електронний ресурс]: <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novyj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/>.
3. Ідеї В. Сухомлинського в сучасному освітньому просторі [Електронний ресурс] : <http://us.bdpu.org/ideji-v-suhomlynskoho-v-suchasnomu-osvitnomu-prostori.html>.
4. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи / Упоряд. : Гриневич Лілія, Елькін Олександр, Калашнікова Світлана [та ін.]. – Львів, 2016 – 40 с.
5. Побірченко Н. С. Здоровотворні ідеї Василя Сухомлинського у валеологічному вихованні школярів / Н. С. Побірченко // Педагогіка і психологія. – 2003. – № 3-4. – С. 16-30
6. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: у 5 т. – К. : Радянська школа, 1976-1977. – Т.1. – 654 с.; Т.2. – 670 с.; Т.3. – 670 с.; Т.4. – 640 с.; Т.5. – 639 с.